

ændrer sig. Nogle ændringer sker som resultat af politiske beslutninger, andre er uafhængige af den politiske proces. Og således forholder det sig også i spørgsmålet om rigsfællesskabet mellem Færøerne og Danmark.

Rigsfællesskabet går imod nye tider, hvad enten vi ønsker det ophævet eller bevaret. Forhandlingerne mellem den danske regering og det færøske landsstyre er i gang. Desværre kunne der ikke opnås den brede, politiske tilslutning på Færøerne for forhandlingsoplægget, men landsstyret har selvfølgelig sin fulde ret til at føre disse forhandlinger, og det vil vi fortsat respektere.

Vores parti ønsker også ændringer, men i samarbejdets form. Vi har fremlagt vores alternativ til landsstyrets planer, og det står vi selv sagt stadig ved. Men der er ikke meget andet at gøre end at stå på sidelinjen og afvente, hvad forhandlingerne ender med.

Landsstyret ønsker at oprette Færøerne som en suveræn stat. Heri indgår bl.a. også forhandlingerne om, hvordan de økonomiske forhold skal afvikles. Efter de to første forhandlingsrunder står det klart, at netop dette spørgsmål er der stor uenighed om. Lagmanden har tydeligt sagt, at med en økonomisk overgangsperiode på 4 år, som er det danske udspil, vil der ikke blive afholdt en folkeafstemning på Færøerne om færøsk suverænitet.

For en iagttagere kan det se højst mærkværdigt ud, at det politiske flertal på Færøerne har gjort suveræniteten alene til et spørgsmål om penge, og at det hele nu står og falder med, hvorvidt et andet land vil finansiere. Desuden ser det lige så mærkværdigt ud, at suveræniteten ikke længere afhænger af egen motivation og vilje, men af dansk velvilje og forståelse. Jamen det er da landsstyret, der har sat ønsket om udtrædelse af rigsfællesskabet på dagsordenen. Landsstyret har dermed uddelegeret afgørelsen om færøsk suverænitet til den danske regering.

Også Grønland er gået i gang med en proces, hvor de nu forbereder indholdet af en fremtidig grønlandsk selvstyrepolitik, men det står klart, at man fra grønlandsk side arbejder med en selvstyreudvikling inden for rigsfællesskabets rammer.

Vores parti har to gange fremsat lovforslag i Lagtinget om at nedsætte en selvstyrekommission. Desværre fik vi ikke den nødvendige tilslutning, men desto mere glæder det mig, at man fra grønlandsk side har taget fat på pro-

blemet i den rigtige rækkefølge, som uden tvivl vil føre til en formuleret grønlandsk selvstyrepolitik, der også kan få den brede folkelige opbakning, som er et nødvendigt fundament.

Jeg ønsker den grønlandske selvstyrekommission god arbejdslyst, og jeg glæder mig til at få en orientering fra kommissionen i midten af næste måned her i København.

Reelt selvstyre er pr. definition ikke resultatet af en politisk beslutning. Reelt selvstyre er resultatet af en målrettet indsats, hvor de nødvendige forberedelser og tilpasninger indgår, og i sagens natur er det en gradvis udvikling, der gerne går over en årrække. Man kan ikke gå alene efter slutresultatet for siden at vende tilbage til mellemregningerne.

Selvstyre, det at tage ansvar for egne forhold, er en positiv målsætning, som vi alle sammen kan tilslutte os. Ingen tvivl om det. Og sådan er det også på Færøerne. Derfor er det så beklageligt, at den færøske selvstyrepolitik ikke blev til en folkesag. Men dette kan kun skyldes, at det forhandlingsoplæg, som landsstyret er begyndt forhandlingerne med, ikke er i stand til at mobilisere den færøske vælgerskare. Det brede folkelige forlig findes, det er bare et spørgsmål om, at politikerne dyrker og finder den folkelige opbakning frem.

Er der noget, vi bør frygte i politik, er det de politikere, der har en næsten ubegrænset trang til at skrive deres egne navne ind i fremtidens historiebøger. Vi kender alle sammen typen, og alle kender vi eksempler. Men når den historiske begivenhed er blevet et mål i sig selv, er der al grund til at råbe vagt i gevær. Politisk forfængelighed er næsten værre end politisk udelighed.

Selvfølgelig har de forskellige politiske ideologier forskellige målsætninger og forskellige værdier, man arbejder for. Den politiske frihed, den nationale tilfredsstillelse er den politiske sag for nogle, bl.a. republikanere, mens den menneskelige frihed, den personlige frihed, ja, det er så den sag, som vi socialdemokrater sammen med andre bør arbejde for.

Hvad jeg frygter ved den udvikling, som jeg kan se for mig i forbindelse med de forhandlinger, der nu foregår, er, at den politiske frihed, som er landsstyrets ultimative ønske, kan komme til at begrænse vore borgeres personlige frihed. Og for mig at se er det en mærkværdig politisk handlingsplan, der indeholder et ønske om, at man i sidste ende skal beskære de rettigheder og de muligheder, som man har i dag.